

POSUDEK VEDOUCÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Název bakalářské práce

Průběh těhotenství a porodu sluchově handicapované ženy

Bakalářskou práci vypracovala

Martina Petříková

Univerzita Karlova v Praze

Husitská teologická fakulta

Katedra pedagogiky a psychologie

Studijní program: Specializace v pedagogice

Studijní obor: Sociální pedagogika

Vedoucí bakalářské práce

Mgr. Terezie Vasilovčík Šustová

Datum vypracování posudku: 8.9.2007

Téma, které si pro svou bakalářskou práci slečna Petříková vybrala, považují za velmi aktuální a ve svém zpracování i za výjimečné. V dnešní době společnost konečně dochází k poznání, že neslyšící lidé jsou jazykovou a kulturní menšinou a je třeba s nimi spolupracovat jinak, než že je pouze označíme nálepkami „zdravotně postižení“ a budeme se snažit jejich fyzický handicap takzvaně opravit. Nad existencí tlumočnicka jakéhokoliv mluveného jazyka se nikdo nepozastavuje. Oproti tomu tlumočnická vizuálně motorického znakového jazyka stále vyvolává ve slyšících účastnících komunikace často údiv a pochybnosti o intelektu neslyšícího, které jsou zcela nemístné. A co teprve tlumočnicka v poradně pro nastávající matky nebo snad dokonce jeho přítomnost při porodu?

Bakalářská práce slečny Petříkové je přiměřeně rozsáhlá a proporcionálně je rozvržena dobře. Teoretická část obsahuje nezbytné teoretické minimum vymezující možnosti komunikace s neslyšícími. Kapitola věnovaná těhotenství neslyšící ženy je výjimečná v tom, že se zaměřuje na lékařská vyšetření, která by měla těhotná žena absolvovat, a tím i na mnoho situací, ve kterých musí překonávat komunikační bariéru. Bakalářské a absolventské práce (včetně prací z vyšších odborných škol zdravotnického zaměření) se dosud věnovaly pouze samotnému porodu neslyšících žen. Stejně tak je velmi zajímavé a pro čtenáře této bakalářské práce přínosné zjistit, o jak vysoké procento informací může být neslyšící nastávající matka ochuzena. Součástí teoretické části bakalářské práce jsou i informace o porodním plánu, dulách, o fungujícím Centru pro neslyšící matky v ÚPMD v Praze Podolí i o statistice porodů neslyšících žen v České republice. Vyústěním všech teoretických zjištění je popis virtuální ideální nemocnice, ve které by mohly neslyšící nastávající matky a matky po porodu se svými miminky existovat bez bariér způsobených jejich jazykovými a kulturními specifiky. Tento model zahrnuje i vhodné kompenzační pomůcky.

Praktická část bakalářské práce plynule navazuje na část teoretickou a vhodně ji doplňuje. Hypotézy si slečna Petříková stanovila jasně a srozumitelně a jsou v přímé souvislosti s teorií, kterou obsahuje teoretická část práce. Čtvrtou hypotézu (Mým názorem je, že zhruba 80% porodnic nebude mít připraveno odpovídající materiální zázemí pro neslyšící rodičku) mohla podle mého názoru slečna Petříková formulovat jinak (nahradit slovo zhruba slovem nejméně či minimálně). Z dotazníkového šetření vyplynulo, že žádná z porodnic nemá odpovídající materiální zázemí, což při stávající formulaci hypotézy potvrzuje jen částečně. Metoda dotazníkového šetření, kterým slečna Petříková získávala odpovědi na své otázky, byla zvolena vhodně a dotazníky samotné autorka zpracovala velmi dobře. Výsledky jsou interpretovány srozumitelným způsobem, někdy jsou reprezentovány grafy, někdy tabulkou, někdy pouze slovně. V interpretaci výsledků odpovědí respondentů na otázku č. 11 mi pro snadnější orientaci chybělo označení sloupců tabulky (např. P1 – porodnice 1, P2 – porodnice 2). Otázka č. 13 má výsledky slovně interpretované podobně jako otázka č. 11, ale bez tabulky. Tabulka interpretaci výsledků zpřehlednila, její absence však interpretaci samotnou nijak negativně neovlivňuje. Závěr shrnuje získané výsledky a potvrzuje, že hlavní roli v dnešní situaci, kdy zdravotnický systém není k neslyšícím nastávajícím matkám nastaven příliš přátelsky, hrají nejen finance (úhrada kurzovního, nákup speciálních kompenzačních pomůcek), ale i nechuť měnit zasetou rutinu, učit se něco nového (co nevyužijí denně) a přijímat těhotnou ženu a rodičku jako klientku nikoliv jako pacientku. Existence Centra pro neslyšící matky v ÚPMD v Praze je důkazem toho, že vhodný přístup k neslyšícím těhotným ženám a k rodičkám tuto specifickou klientelu přirozeně přitahuje a procento porodů neslyšících žen v daném zařízení stoupá. Výsledky praktické části bych označila jako znepokojivé, a právě proto jako vysoce využitelné pro praxi. Přesně ukazují, v jakých oblastech je třeba angažovat odborníky, kteří by měli být z nelékařských profesí. Jenom tak umožní lékařům začít k neslyšícím klientům přistupovat jako k partnerům.

Seznam použité literatury je odpovídající. K této problematice se v současné době publikovaných článků vztahuje jen velmi málo. Titul je v české republice dokonce pouze jeden (Ve světě sluchového postižení). Toho si byla slečna Petříková vědoma (zmiňuje to v úvodu bakalářské práce), a proto využila všechny zdroje, které jsou dostupné. Množství citací v textu je přiměřené. Přílohy jsou zvoleny vhodně a celou práci dobře doplňují.

Formální úroveň a úprava práce jsou dobré. Členění je přehledné, v bakalářské práci se čtenář snadno orientuje.

Jazyková a stylistická úroveň bakalářské práce jsou dobré. Některá souvětí jsou trochu dlouhá a byla by po prvním přečtení srozumitelnější, kdyby je autorka rozdělila. Kvalitu textu to ale nijak neovlivňuje. Celkově bych jazyk i styl označila jako svěží, což nebývá u bakalářských prací obvyklé.

Slečna Petříková byla při psaní své bakalářské práce velmi samostatná. Měla jasnou představu, co by měla práce obsahovat. Počet konzultací byl odpovídající. Držela se zadání a snažila se splnit cíle bakalářské práce, které si stanovila. To se jí také podařilo.

Konkrétní připomínky:

Strana 13: slečna Petříková zmiňuje „pidgin“ mezinárodní znakový jazyk, který zvládá jen malé procento českých neslyšících. Tato informace není přesná, dokonce bych ji označila za protichůdnou skutečnosti. Gestuno (které autorka zmiňuje také) se skutečně při mezinárodní komunikaci znakovým jazykem příliš nevyužívá, ale neslyšící i tlumočníci používají tzv. „mezinárodní znakování“, což je vizuálně motorický systém, který obsahuje zejména ikonické znaky znakových jazyků a obecně používaná gesta. Gramatická struktura jednotlivých národních znakových jazyků si je velmi podobná (na rozdíl od příslušných mluvených jazyků), a proto se mezi sebou neslyšící z celého světa (i s těmi českými) prostřednictvím mezinárodního znakování domluví relativně snadno a míra porozumění je prakticky absolutní.

Strana 18: autorka píše, že tlumočnick znakového jazyka může klienta odmítnout z důvodu nesympatií. Jak vyplývá z etických kodexů tlumočnicků znakového jazyka (jeden je součástí bakalářské práce jako příloha), z tohoto důvodu tlumočnick klienta odmítnout nesmí.

Výsledné hodnocení: výborně.

